

Posudek magisterské práce

Josef Svoboda: Jan Nepomucký Patron smíření (V pojetí Dr. Johannы von Herzogenbergové)

S paní baronkou Johannou von Herzogenberg jsem se osobně seznámil právě při příležitosti přípravy výstavy sv. Jana Nepomuckého v roce 1993, která se konala na Strahově v Praze a následně v Mnichově v Bavorském národním muzeu. Shodou okolností jsme v ten samý čas s vedoucím práce prof. Vítem Vlnasem připravovali půvabnou výstavu sv. Jana Nepomuckého v Muzeu Šumavy v Kašperských horách, kterou paní baronka následně shlédla.

Diplomová práce je uvozena kapitolou o teologii smíření, což souzní s jednou snah paní baronky Johannы von Herzogenberg a institucí jako Ackermann Gemeinde a Adalbert Stifter Verein. Teologie smíření vychází z radostné zvěsti Nového zákona. Dovolím si položit v této souvislosti jednu otázku k obhajobě. Lze vystopovat tendence k teologii smíření ve Starém zákoně? A lze vůbec mluvit o snahách uvedených institucí o smíření mezi Čechy a Němci mluvit také o smíření s židovskou komunitou, fatálně postiženou norimberskými zákony a holocaustem. Další otázkou je to zda pojetí sv. Jana Nepomuckého jako světce smíření lze vztáhnou obecně či pouze jako výraz dějinného smíření katolických věřících německé a české národnosti. Totiž pro německé a zvláště pro české protestanty je osoba sv. Jana Nepomuckého spíše postavou kontraverzní než „ jako světce smíření.

Další část práce je věnována studiu založení, poslání a působení institucí Ackermann Gemeinde a Adalbert Stifter Verein, na jejichž činnosti se Johanna von Herzogenberg intenzivně podílela. Zde se autor práce opíral především o prameny a literaturu. Dle mého názoru zde autor mohl využít metody orální historie. Přestože oba výše uvedené spolky pomohly i mnoha českým badatelům, zůstávala zde část historiků a historiků umění (např. Dobroslav Líbal, Pavel Preiss či Jaromír Homolka), kteří vzhledem k tomu, že nemohli za války studovat a byli totálně nasazení se stavěli k činnosti spolků sudetských Němců odmítavě, nikoliv však k jednotlivcům, jak o tom svědčí spolupráce českých medievistů s prof. Antonem Legnerem na výstavě Peter Parler und Schöne Stil..

Za odborně přínosnou považuji i kapitolu pojednávající o životě a odborných aktivitách paní baronky. Myslím, že přesně vystihl její metodologii odborné práce, charakteristickou konfesně podbarvenou tendenci ke kulturní historii.

Stěžejní část práce pojednává o participaci Johannы von Herzogenberg na svatojánských výstavách ke 250 letům blahořečení, 250 letům svatořečení a 600 let od umučení svatého Jana Nepomuckého. Při té druhé jsem byl spolupracovníkem, takže mohu snad objektivně závěry J. Svobody posoudit. Za zcela zbytečné považuji v práci kapitoly věnované životu a kultu sv. Jana Nepomuckého. Mají výrazně kompilativní ráz, navíc s četnými nepřesnostmi. Za poněkud nadbytečné také považuje autorem převyprávěné obsahy jednotlivých statí v katalogích. Nevyvaroval se zde bohužel četných nepřesností daných překladem.

V závěrečné kapitole Josef Svoboda resumuje výstupy své práce

Poznámky:

s. 40 – není pravda, že ve 14. století převládala ústní tradice nad písemnými prameny. Kapitulu Jan Nepomucký považuji v práci za poněkud neorganickou. Navíc se v ní autor dopustil řady zjednodušujících pohledů

Polcova kniha o sv. Janu Nepomuckém vyšla nejdříve jako dvoudílná (autorem druhého dílu byl Václav Ryneš) v Římě (Křesťanská akademie)

s. 41 – osobnost Zikmunda Hulera (nikdy nebyl finančním ministrem) a Václava IV. je podána schématicky, stejně tak nepřesné jsou zmínky o úloze židů za vlády Václava IV. (viz např. monografie Spěváčkova o Václavu IV.

s. 47 – Správný název kostela – kostel sv. Kříže Většího

- Georga B. Pontanuse- správně Georga Bartholda Pontana z Breitenberka

- ve Spirituale Regni Boemiae jubulum (1599) nejde o zobrazení sv. Jana Nepomuckého !!!!. ale o o Pontana samotného, to byl omyl Václava Ryneše.

-v pozadí je zobrazen nejen kostel, ale i svržení Janova těla z mostu

s. 48 -Mathäus Zoubek z Bilenkerku - správně Matouš Ferdinand Sobek z Bilenberka

s. 50 – J. B. Mathey sosl pouze navrhl

- Po roce 1600 vznikly první kresby světce v podobě knižní ilustrace v katolické lize-věta nedává smysl

- Nejde o kanonický úbor, ale o oděv kanovníka!!!

Předložená diplomová práce Josefa Svobody podává plastický obraz osobnosti Johanny von Herzogenberg. Za přínosné považuji zejména pasáže věnované odborné činnosti Johanny von Herzogenberg a spolkům Adalberta Stiftera a Ackermann Gemeinde. Za poněkud nadbytečnou považuji kompilativní kapitolu s vylíčením života a kultu sv. Jana Nepomuckého, v níž se její autor navíc dopustil četných nepřesností. Za nadbytečné považuji i resumé odborných statí zařazených do obou svatojánských katalogů.

Diplomovou práci Josefa Svobody, která je psána kultivovaným jazykem, vřele doporučuji k obhájení a navrhuji hodnocení velmi dobře

V Praze, 1. září 2021

Prof. PhDr. Ing. Jan Royt, PhD., DSc.